

UKRIŽOVANÝ A VZKRIESENÝ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: 1Moj 3,1–6; Luk 22,39–46.53, 2Kor 13,8; Mat 12,30, 1Kor 15,14

ZÁKLADNÝ VERŠ

Syna človeka musia vydať hriešnikom do rúk a ukrižovať ho, ale tretieho dňa musí vstať z mŕtvych. (Luk 24,7)

Už od detstva si bol Ježiš vedomý, že prišiel na túto zem, aby plnil vôľu svojho Otca (Luk 2,41–50). Učil, uzdravoval a slúžil v úplnom odovzdaní sa a poslušnosti Otcovi. Po poslednej večeri s učeníkmi prišiel napokon čas vydať sa na poslednú cestu, ktorou mal kráčať sám, byť zradený a zapretý, odsúdený a ukrižovaný – a napokon vstať ako víťaz nad smrťou.

Ježiš počas svojho života vedel o neodvratnosti kríža. V evanjeliách je opakovane použité slovo „musí“ vo vzťahu k jeho utrpeniu a smrti (Luk 17,25; 22,37; 24,7; Mat 16,21; Mar 8,31; 9,12; Ján 3,14). Ježiš *musel* ísť do Jeruzalema, *musel* trpieť, *musel* byť vydaný do rúk hriešnikom, *musel* byť „vzdvihnutý“, *musel* byť ukrižovaný, *musel* vstať z mŕtvych – *muselo* sa o ňom naplniť, čo bolo napísané. Ježiš odmietol každý návrh a každú možnosť, ktorá by ho viedla inam než na kríž, ako pokušenie od satana (Mat 16,22.23; pozri aj Mat 4,8–10). Bol presvedčený, že „musí ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť... bude zabitý a na tretí deň vzkriesený“ (Mat 16,21). Pre Ježiša nebola cesta na kríž možnosťou – bola to cesta, ktorú *musel* prejsť (Luk 24,25.26.46). Apoštol Pavol píše o tejto ceste ako o *tajomstve, ktoré bolo* „ukryté od vekov v pokoleniach; teraz však bolo zjavené jeho svätým“ (Kol 1,26).

GETSEMANSKÁ ZÁHRADA: HRÔZOSTRAŠNÝ ZÁPAS

Potom vyšiel von a ako zvyčajne odobral sa na Olivový vrch, a učeníci ho nasledovali. Keď prišiel na miesto, povedal im: **Modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia! Sám sa od nich vzdialil asi natoľko, čo by kameňom dohodil, padol na kolena a modlil sa: Otče, ak chceš, odvráť odo mňa tento kalich, no nech sa stane nie moja, ale tvoja vôľa! Tu sa mu zjavil anjel z neba a posilňoval ho. V smrteľnej úzkosti sa modlil ešte vrúcnejšie a jeho pot stekal na zem ako kvapky krvi. Keď vstal od modlitby a prišiel k učeníkom, našiel ich spať unavených od zármutku. A povedal im: Čo spíte? Vstaňte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia!** (Luk 22,39–46)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Na úsvite pozemskej histórie Boh stvoril Adama a Evu a umiestnil ich v nádhernej záhrade naplnenej všetkým, čo potrebovali pre svoj život a radosť. Čoskoro sa však stalo niečo mimoriadne: objavil sa satan (1Moj 3). Pokúšal prvú dvojicu a podarilo sa mu uvrhnúť zem do obrovského sporu medzi dobrom a zlom, medzi Bohom a satanom.

Teraz, v Bohom určenom čase, sa iná záhrada (Luk 22,39–46) stala strašným bojiskom, kde besnil zápas medzi pravdou a klamstvom, medzi spravodlivosťou a hriechom a medzi Božím plánom spasenia ľudstva a satanovým cieľom zničiť celé ľudstvo.

V záhrade Eden bol svet uvrhnutý do zničujúcej moci hriechu, v Getsemanskej záhrade bolo svetu zasľúbené víťazstvo. V Edene sa udiala vzbura proti Bohu, v Getsemani bol celý vesmír svedkom podriadenia sa Bohu a zjavenia víťazstva nad hriechom.

Prečítaj si texty 1Moj 3,1–6 a Luk 22,39–46. Skús sa vžiť do atmosféry oboch udalostí. Ako sa podľa teba cítil pri oboch udalostiach Boh? V čom vidíš najväčší rozdiel medzi oboma udalosťami?

Getsemani je rozhodujúca pre dve skutočnosti: (1) išlo o najprudší a najzúrivejší satanov útok na Ježiša s cieľom, aby sa vzdal úlohy a poslania, ktoré mu Boh zveril; (2) išlo o najveľkolepejší a najobdivuhodnejší príklad závislosti od Božej moci, ktorá Ježišovi pomohla uskutočniť Božiu vôľu. Udalosti v Getsemanskej záhrade ukazujú, že nech je boj akokoľvek ťažký a my sme akokoľvek slabí, víťazstvo patrí tým, ktorí zakúsili silu modlitby. Ježišove slávne slová to naplno vystihujú: „Nech sa stane nie moja, ale tvoja vôľa!“ (Luk 22,42)

Všetky satanove vojská sa postavili proti Ježišovi, ale jeho učeníci, ktorých tak miloval, boli voči jeho utrpeniu necitliví a otupení. Kvapky krvi stekali po Ježišovej tvári, zradcov bozk bolo cítiť v ovzduší a kňazi a chrámové stráže boli pripravení vrhnúť sa na neho. Práve vtedy Ježiš zotrval v modlitebnom zápase a podriadil sa Božej vôli. To mu dodalo silu uniesť to najťažšie bremeno, aké kto kedy niesol.

APLIKÁCIA

- Ako môžeš prežiť Ježišovu skúsenosť v Getsemani a vyhnúť sa skúsenosti Adama a Evy v Edene vtedy, keď budeš najbližšie v pokušení? V čom spočíva najvýznamnejší rozdiel medzi oboma udalosťami?

JUDÁŠ

Velkňazi a zákonníci hľadali spôsob, ako ho zabiť. Báli sa však ľudu. Vtedy vošiel satan do Judáša, ktorý sa volal Iškarjotský a bol z počtu Dvanásťich, i šiel a dohovoriť sa s velkňazmi a veliteľmi chrámovej stráže, ako im ho vydá. Tí sa potešili a dohodli sa, že mu dajú peniaze. (Luk 22,2–5)

Prečítaj si text Luk 22,3. Niet sa čo diviť, že satan sa tak usilovne snažil získať na svoju stranu všetkých učeníkov. Čo bolo podľa teba rozhodujúce (na základe informácií, ktoré poskytuje biblický text), že v Judášovom prípade nepriateľ uspel?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Lukáš zaznamenáva, ako sa Ježiš modlil na vrchu, skôr než si vyvolil svojich Dvanásťich (Luk 6,12–16). Ježiš veril, že Dvanásť boli pre neho Božím darom (Ján 17,6–9). Bol Judáš naozaj odpoveďou na Ježišovu modlitbu? V Judášovom príbehu zapretia môžeme cítiť veľké napätie – na jednej strane je Božia vôľa, Boží zámer, ktorý sa naplnil (Sk 2,23) a na druhej strane slobodná vôľa, ktorú mal aj Judáš.

Judáš, muž s obrovským potenciálom, sa možno mohol stať druhým apoštolom Pavlom. Jeho život však nabral opačný smer. Namiesto toho, aby prežil skúsenosť v Getsemani, padol podobne ako Adam s Evou v záhrade Eden.

„Tak dlho sa poddával lakomstvu, až ho nakoniec úplne ovládlo. Láska k mamonu premočila v ňom lásku ku Kristovi. Tým, že sa stal otrokom jednej neresti, vydal sa napospas satanovi do tej miery, že hriech ho bezmedzne ovládol.“ (DA 716; TV 500)

Keď Ježiš nasýtil päťtisícový zástup piatimi chlebmami a dvoma rybami (Luk 9,10–17), Judáš si ako prvý uvedomil politickú hodnotu tohto zázraku a rozhodol sa „ustanoviť Krista za kráľa hoc aj násilím“ (DA 719; TV 502). Ježiš však takéto pokusy opakovane odmietol. To viedlo Judáša k rozčarovaniu. „Mal veľkorysé predstavy. Jeho sklamanie bolo trpké.“ (DA 719; TV 502) Je zrejmé, že Judáš veril podobne ako všetci ostatní: Ježiš použije svoju nadprirodzenú moc, aby ustanovil pozemské kráľovstvo, v ktorom bude mať on, Judáš, významné postavenie. Aké tragické – jeho túžba po dočasnom kráľovstve, ktoré sa nikdy neuskutočnilo, spôsobila, že zomrel zatrpknutý a bez viery, že príde nebeské kráľovstvo, o ktorom Mesiáš hovoril.

Keď sa Mária rozhodla minúť drahocennú masť na Ježišovo pomazanie, Judáš tento čin odsúdil ako mrhanie (Ján 12,1–8). Judáš všetko posudzoval peniazmi. Jeho láska k nim zatičila lásku k Ježišovi. Sústreďenie sa na peniaze a postavenie ho priviedlo k tomu, že dal cenovku na dar nebies nevyčísľiteľnej hodnoty (Mat 26,15). Vtedy „vošiel satan do Judáša“ (Luk 22,3). A Judáš prišiel o to najcennejšie.

- **Na postavení, moci a peniazoch nemusí byť nič zlé. Problém nastáva, keď tieto veci (alebo čokoľvek iné) zatičia našu vernosť Bohu. Prečo je také dôležité, aby sme vždy znova prehodovali naše postoje a samých seba nezviedli alebo neoklamali tak, ako sa to stalo Judášovi?**

APLIKÁCIA

S NÍM, ALEBO PROTI NEMU

Pilát k nim znova prehovoril, lebo chcel Ježiša prepustiť. Ale oni kričali: Ukrižuj! Ukrižuj ho! Prehovoril k nim tretí raz: Ale čo zlé urobil? Nenašiel som na ňom nijakú vinu, za ktorú by zasluhoval smrť. Preto ho potrestám a prepustím. Ale oni na neho dorážali veľkým krikom a žiadali, aby ho dal ukrižovať. Ich krik prevládol. Pilát sa rozhodol vyhovieť ich žiadosti. Prepustil teda toho, ktorý bol uväznený za vzburu a vraždu, kým Ježiša vydal ich zvoli. (Luk 23,20–25)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Okrem všetkého, čím je kríž významný, prináša v dejinách ešte niečo – veľké rozdelenie. Prináša rozdelenie medzi vierou a nevierou, medzi zradou a prijatím, medzi večným životom a smrťou. Vo vzťahu ku krížu neexistuje v postoji človeka žiadna stredná cesta. V konečnom dôsledku stojíme buď na jednej strane, alebo na druhej.

„Kto nie je so mnou, je proti mne, a kto so mnou nezhrádza, rozhadzuje.“ (Mat 12,30) Sú to silné slová, pri ktorých sa môžeme cítiť trochu nepríjemne. Ježiš však nimi opisuje skutočnosť a ukazuje, čo spôsobuje postoj k pravde – veď všetci sme súčasťou veľkého sporu medzi dobrom a zlom. V tomto spore stojíme buď na strane Krista, alebo na strane satana.

Preštuduj si nasledujúce texty a uvažuj o tom, aký postoj mali spomenutí ľudia k Ježišovi. Čo ťa môže naučiť ich skúsenosť? Ako ti môže pomôcť v tvojom vzťahu k Bohu a k obeti Ježiša Krista?

Židovská veľrada (Luk 22,53) Aké chyby urobili títo ľudia? Prečo si myslíš, že ich urobili? Ako sa môžeš vyhnúť podobným chybám v pohľade na Ježiša?

Pilát (Luk 23,1–7.13–25) Čo viedlo Piláta k tomu, že na jednej strane povedal: „Nenachádzam na ňom nijakú vinu.“ (Ján 19,4) a zároveň Ježiša odsúdil na trest smrti ukrižovaním? Čo sa môžeš naučiť z jeho omylu? V čom Pilát zlyhal?

Herodes (Luk 23,6–12) Čo bolo Herodovou chybou? Čo sa z nej môžeš naučiť?

Dvaja zločinci (Luk 23,39–43) Dvaja hriešnici sa pozerajú na ten istý kríž a na toho istého Ježiša. Napriek tomu majú celkom odlišné reakcie. Ako táto scéna zjavuje princíp „buď – alebo“, teda to, že stojíme buď na jednej strane veľkého sporu, alebo na druhej?

APLIKÁCIA

- Postaviť sa vo veľkom spore na správnu stranu je skutok viery, ktoré nie je osamelým, jednorazovým činom. Stíš sa a povedz Bohu aj dnes, na ktorej strane chceš s jeho pomocou stáť.

BOL VZKRIESENÝ!

V prvý deň po sobote včasráno prišli k hrobu a priniesli voňavé oleje, čo si pripravili. Kameň našli odvalený od hrobu. Keď vošli dnu, telo Pána Ježiša nenašli. Ako nad tým rozpačito uvažovali, zastali pri nich dvaja muži v žiarivom odevu. Ženy sa preľakli a sklonili tváre k zemi. Ale muži im povedali: Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Niet ho tu, bol vzkriesený. Spomeňte si, ako vám hovoril, keď bol ešte v Galilei: Syna človeka musia vydať hriešnikom do rúk a ukrižovať ho, ale tretieho dňa musí vstať z mŕtvych. (Luk 24,1–7)

V nedeľu, v prvý deň týždňa, skoro ráno prišli ženy k Ježišovmu hrobu z jediného dôvodu – dokončiť pohrebný obrad. Napriek času, ktorý strávili s Ježišom, nepochopili, čo sa stalo a čo znamenala jeho smrť. Určite neočakávali ani prázdny hrob, ani posolstvo nebeských poslov: „Niet ho tu, bol vzkriesený.“ (Luk 24,6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V prvých kapitolách knihy Skutky je minimálne osem odkazov na Ježišovo vzkriesenie. Pozri 1,22; 2,14–36; 3,14.15; 4,1.2.10.12.33; 5,30–32. Prečo bolo Ježišovo vzkriesenie kľúčovou myšlienkou posolstva apoštolov? Prečo bolo také dôležité pre vieru ranej cirkvi? Čím je Ježišovo vzkriesenie rovnako dôležité dnes?

Ženy boli prvými svedkami Ježišovho vzkriesenia. Hneď potom sa ponáhľali oznámiť túto veľkolepú správu ostatným, ale nikto im neveril (Luk 24,11). Je neuveriteľné, že apoštoli najprv označili túto najväčšiu a najúžasnejšiu správu celých dejín za „blúznenie“ a ženám jednoducho neverili (Luk 24,10.11). Našťastie, už čoskoro sa mohli presvedčiť o tom, ako veľmi sa mýlili!

Kristovo vzkriesenie je základom Božieho vykupiteľského činu a dôvodom na existenciu kresťanskej viery. Apoštol Pavol o tom hovorí veľmi jasne: „Ak však Kristus nebol vzkriesený, potom je márne naše kázanie a márna je aj vaša viera.“ (1Kor 15,14) Ak by Kristus nevstal z mŕtvych, o čom by potom bolo evanjelium, čo by bolo obsahom „dobrej správy“? Veď len Ježišovo vzkriesenie nám dáva nádej, bez ktorej by naše životy skončili tu na zemi – navždy. Kristov život sa neskončil v hrobe. Tým najväčším zaslúbením je, že v hrobe sa neskončia ani naše životy.

„Ak Kristus nebol vzkriesený, potom to obrovské Božie úsilie o vykúpenie jeho ľudu skončilo v slepej uličke – v Ježišovom hrobe. Ak Kristovo vzkriesenie nie je realitou, potom nemáme žiadnu istotu, že Boh je stále živým Bohom, lebo smrť má posledné slovo. Viera je zbytočná, lebo objekt našej viery sa nedokázal ako ten, kto je Pánom života. Kresťanská viera by teda bola stelesnená v hrobe spolu s konečným a najväčším sebazjavením Boha v Kristovi – ak je teda Kristus mŕtvy.“ (LADD, George E. *A Theology of the New Testament*. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1974, s. 318.)

■ **Čo pre teba osobne znamená vzkriesenie Ježiša Krista? V čom je táto skutočnosť pre teba najväčšou nádejou?**

APLIKÁCIA

„MUSÍ SA VYPLNIŤ VŠETKO“

Vtedy im otvoril myseľ, aby chápali Písma, a povedal im: Tak je napísané, že Kristus bude trpieť, tretieho dňa vstane z mŕtvych a v jeho mene sa bude všetkým národom, počnúc od Jeruzalema, hlásať pokánie na odpustenie hriechov. Vy ste toho svedkami. Hľa, ja na vás zosielam, čo slúbil môj Otec. Vy však zostaňte v meste, kým nebudete zahalení mocou z výsosti. Potom ich vyviedol von až k Betánii, zdvihol ruky a požeňal ich. Keď ich žeňal, vzdialil sa od nich a vznášal sa do neba. (Luk 24,45–51)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si Luk 24,13–49. Čo Ježiš hovoril svojim učeníkom? Na čo kládol dôraz? Čo je z jeho slov pre teba najdôležitejšie? Ako jeho slová súvisia s poverením, ktoré nám ako kresťanom dal?

Ježišovo vzkriesenie by malo byť dostatočným dôvodom na to, aby sme ho prijali za Mesiáša. Ježiš podstúpil neľudské zaobchádzanie a násilie, bol ukrižovaný, prebodnutý, zabalený do pohrebného rúcha a uložený do hrobu. Aj keby Ježiš – ako to niektorí bezdôvodne tvrdia – prežil ukrižovanie, prebodnutie a pohreb, a potom by sa nejakým spôsobom, krvácajúci, zničený a slabý zázrakom dostal z hrobu, určite by nikomu nenapadla myšlienka o víťaznom Mesiášovi.

Bol tu však Ježiš, ktorý vstal a kráčal s učeníkmi niekoľko kilometrov na ceste do dediny zvanej Emauzy. A skôr, ako učeníkom odhalil svoju totožnosť, poukázal im na Písma, dal im jasný biblický základ pre ich vieru v neho.

Potom, keď sa zjavil ďalším učeníkom, ukázal im svoje telo, jedol s nimi – a urobil ešte viac. Poukázal na Božie slovo: „Tak je napísané, že Kristus bude trpieť, tretieho dňa vstane z mŕtvych a v jeho mene sa bude všetkým národom, počnúc od Jeruzalema, hlásať pokánie na odpustenie hriechov. Vy ste toho svedkami.“ (Luk 24,46–48)

Učeníci mohli Ježiša nielen vidieť a Ježiš nielen poukázal na Písmo, ale použil Písmo na to, aby im vysvetlil, čo presne sa udialo. Svoje vzkriesenie dal do jasnej súvislosti s poslaním kázať evanjelium všetkým národom.

Aj napriek všetkým mocným dôkazom, ktoré potvrdzovali, kým Ježiš je, vždy znova upriamil svojich učeníkov na Božie slovo. Veď ako by sme bez Božieho slova dnes vedeli o povolání a poslaní kázať evanjelium svetu? Ako by sme vedeli, že evanjelium existuje? Biblia je dnes pre nás rovnako dôležitá, ako bola pre Ježiša a jeho učeníkov.

APLIKÁCIA ■ Koľko času tráviš štúdiom Písma? Ako to ovplyvňuje tvoj život, rozhodnutia, ktoré robíš a to, ako sa správaš k druhým?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Tí, čo stáli pod krížom, počuli, ako zomierajúci zločinec nazval Ježiša Pánom. Hlas tohto kajúcnika upútal ich pozornosť. Sluch zbystrili aj tí, čo sa pod krížom dohadovali o Kristovo rúcho a losovali oň. Prestali sa hádať. So zatajeným dychom hľadeli na Krista a z umierajúcich úst čakali odpoveď.

Keď Ježiš vyriekol slová zaslúbenia, akoby jasné a živé svetlo prešlo zdanlivú temnotu okolo kríža. Kajúcný zločinec dosiahol dokonale pokoj, lebo sa zmieril s Bohom. Kristus bol oslávený vo svojom ponížení. Ten, ktorého všetci pokladali za porazeného, zvíťazil. Dal sa poznať ako ten, ktorý berie na seba hriech. Ľudia sa môžu zmocniť jeho ľudského tela. Môžu raniť jeho sväté spánky trňovou korunou. Môžu z neho strhnúť rúcho a dohadovať sa oň. Nemôžu ho však zbaviť moci odpúšťať hriechy. Svojím zomieraním svedčí o svojom božstve a Otcovej sláve. Jeho ucho nie je preťažené, aby nemohlo počuť, a jeho rameno nie je prikrátke, aby nemohlo zachrániť. Má kráľovské právo zachraňovať do krajnosti všetkých, čo cez neho prichádzajú k Bohu.“ (DA 751; TV 526)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako kresťania máme žiť vierou. Máme veriť niečomu, čo nemôžeme dokázať, čoho sme neboli očitými svedkami. Ľudia to samozrejme robia v mnohých prípadoch. V súvislosti s vedou to jeden autor zhrnul takto: „V skutočnosti máme iba prekvapivo veľmi málo priamych dôkazov pre to, čomu veríme.“ (DEWITT, Richard. *Worldviews: An Introduction to the History and Philosophy of Science*. Chichester: John Wiley and Sons, 2010, s. 15.) Napriek tomu máme veľa dobrých dôvodov pre našu vieru. V súvislosti s *Veľkým poverením* Ježiš napríklad povedal učeníkom: „A toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete na svedectvo všetkým národom. A potom príde koniec.“ (Mat 24,14) Uvažujte o čase, kedy Ježiš vyslovil tieto slová. Koľko mal vtedy nasledovníkov? Koľko ľudí mu vtedy verilo? Koľkí mali vôbec predstavu, kým bol a čo prišiel uskutočniť? Premýšľaj aj o všetkom nepriateľstve, ktorému bola počas stáročí vystavená raná cirkev v Rímskej ríši. Uvažujte spoločne o Ježišových slovách o hlásaní evanjelia. Premýšľajte o jeho predpovedi histórie. Uvažujte, ako môžeme na základe týchto skutočností dôverovať Božiemu slovu.
2. Spoločne sa zamyslíte nad uvedeným citátom z knihy *Túžba vekov*. Ako sa vás dotýka odpúšťajúca moc Ježiša Krista? Predstavte si, ako stojíte pod Kristovým krížom. Ktoré z jeho slov by boli pre vás najdôležitejšie? Ako ovplyvňujú váš život? Vysvetlite svoje odpovede.